

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Šimon Daníček.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz; ISSN 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

U osobních zájmen v italštině hraje – na rozdíl od podstatných či přídavných jmen – důležitou roli pád.

Také kvůli tomu se musíme naučit následujících šest skupin:

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

- a) 1. pád
- b) 3. pád
- c) 4. pád
- d) zvratný tvar
- e) tvar po předložce či zdůrazněný 4. pád
- f) 3.+ 4. pád dohromady

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

Veškeré tvary si budeme uvádět v pořadí:

já	my
ty	vy
on/ona	oni/ony

Pozor! Střední rod v italštině není.

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

a) 1. pád:

io	noi
tu	voi
lui/lei	loro

Pozor! *io* se vyslovuje [íjo].

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

Italština (stejně jako čeština) v 1. pádě většinou osobní zájmeno vynechává:

Jsem šťastný. namísto *Já jsem šťastný.*

To se hodí při překladu vět typu *To je hezké.* Italština sice střední rod nemá, ale i kdyby ho měla, zájmeno bychom stejně vynechali (*È bello.*).

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

b) 3. pád (mi - ti - mu/jí - nám - vám - jim):

mi	ci
ti	vi
gli/le	gli

Pozor! Oni opravdu *mu* a *jim* řeknou stejně (gli). O kterou variantu jde, poznají z kontextu.

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

c) 4. pád (mě - tě - ho/ji - nás - vás - je):

mi	ci
ti	vi
lo/la	li/le

Pozor! Zájmeno *lo* do češtiny v závislosti na kontextu překládáme jako *ho* či *to*.

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

d) zvratný tvar (myji se, říká se...):

mi	ci
ti	vi
si	si

Pozor! V češtině používáme pro všechny osoby buď *si* anebo *se*. V italštině neříkám *myji se*, nýbrž *myji mě*, *myješ tě* atd.

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

e) po předložce (pro *mne*, o *tobě...*) či zdůrazněný 4. pád (vidím *tebe*, vidí *jeho*):

me	noi
te	voi
lui/lei	loro

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

f) 3.+ 4. pád dohromady (mi ho - ti ho - mu ho - jí ho - nám ho - vám ho - jim ho):

me lo	ce lo
te lo	ve lo
glielo	glielo

Pozor! Ano, vskutku se to v 1. a 2. osobě píše zvlášť, a ve třetí dohromady, a opravdu *mu ho*, *jí ho* a *jim ho* řeknou stejně (glielo). O které variantu jde, poznají z kontextu.

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

Pozor! Zatím jsme kombinaci 3. + 4. pád probrali z hlediska 3. pádu (tedy první poloviny) – ve 4. pádě (tedy druhé polovině) samozřejmě nemusí být jen *lo*, nýbrž i *la*, *li* či *le*.

Pokud chci říci *mi ji - ti ji - mu ji* atd., musím změnit druhou část:

me la

ce la

te la

ve la

gliela

gliela

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

Všechny možnosti (mi ho/ji/to/je) pak vystihují následující dva sloupce:

me lo/la/li/le

te lo/la/li/le

glielo/la/li/le

ce lo/la/li/le

ve lo/la/li/le

glielo/la/li/le

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

Pokud ovšem chcete být nóbl (vyšší stylistická úroveň), můžete v jednotném čísle pro lidi použít *egli* (on) a *ella* (ona), a pro zbytek (zvířata či věci) *esso* a *essa*.

V množném čísle tomu pak odpovídá (u všech a všeho) *essi* a *esse*.

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

Ve standardní italštině se namísto vykání (i když na jihu se i v tomto případě často vyká) používá onakání – nepoužijeme 2. osobu množného čísla (voi), nýbrž 3. osobu čísla jednotného, navíc v ženském rodě (Lei).

No a my ono *Lei* klidně můžeme vynechat, takže ve výsledku to bude vypadat asi takto:

Jste skvělý. = È bravo.

Jste skvělá. = È brava.

Pozor! *È brava.* tedy může znamenat *Jste skvělá.*, ale i *Je skvělá.*
O které situaci jde, poznáme z kontextu.

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

Pozor! Autor velmi doporučuje ještě prostudovat kapitolu IV (postavení osobních zájmen, jakož i *ci* a *ne* ve větě) a V (koncovky *-o*, *-a*, *-i*, *-e* v příčestí) této série učebních materiálů.

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

TEST:

- 1) Co se týče osobních zájmen, kolik skupin se učíme?
- 2) ho (4. pád) =
- 3) nám je (jako např. ve větě *Dovezli nám je v pořádku.*)
- 4) glieli =
- 5) jí to (jako např. ve větě *Dej jí to.*) =
- 6) Jaká bude zvrtná částice ve větě *Urazili jste se?*
- 7) Jaká bude zvrtná částice ve větě *Urazila jste se?*
- 8) Jak se v italštině při vykání řekne Vy?
- 9) vám ji =
- 10) Miluju tě. =

Italská gramatika II

– tvary osobních zájmen

ŘEŠENÍ:

- 1) 6
- 2) lo
- 3) ce li/ce le
- 4) *mu je* či *jí je* nebo *jim je* (dle kontextu)
- 5) glielo
- 6) vi
- 7) si
- 8) Lei
- 9) *ve la* (množné číslo) či *gliela* (vykání)
- 10) Ti amo.